Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Così come prudentemente fu deliberà del mille quarto cento ottanta che li libri et conti di quella real camera non si havesseno a tenir in lingua francese, ma in italiana, cusì ne par conveniente si debba far delle leze di quel regno, lequal intendemo esser scritte in littera et lengua francese, con gran disturbo de l'animo vostro, perciochè accadendo adoperarle nelli juditii vostri, convenite riportarvi ad alcuni pochi che la sanno interpretare. Per tanto, vi commettemo cum il conseglio nostro di X et zonta, che debiate poner ogni accurata diligentia in far tradur le leze di quel regno, fidel et rectamente, in lingua et littera italiana, tenendo in la real lo archetypo et original autentico in lingua francese, insieme cum la traductione in lingua italiana, accio et de lì et de quì sè possi sempre scontrar il francse con la traduction italiana. Et ditte due copie in lingua francese e italiana drizzarete alli capi dil conseglio nostro di Diece, accio sè possi far imprimer la tradutione dele leze di quell regno in lingua italiana, per satisfaction di quelli fidelissimi nostri.

Datae in nostro ducali palatio, die II Martii, indictione quarta. MDXXXI»[14].

6

1204. Η διανομή των εδαφών της βυζαντινής αυτοκρατορίας από τους σταυροφόρους. Κωνσταντινούπολη [λ].

A. Carile, «Partitio Terrarum Imperii Romanie», *SV* 7 (1965), σσ. 217-222[15].

7

1204-1299. Διοικητικές και νοταριακές πράξεις. Αδριανούπολη, Βενετία, Δυρράχιο, Κέρκυρα, Κρήτη, Κωνσταντινούπολη, Νεγροπόντε, Ι. Μ. Πάτμου, Ρόδος, Ρώμη, Σαπιέντζα, Ι. Μ. Σινά, Χάνδακας, Χανιά [λ, ι].

G. Tafel, G.-M. Thomas, *Urkunden zur älteren Handels und Staatgeschichte der Republik Venedig: mit besonderer Beziehung auf Byzanz und die Levante vom neunten bis zum Ausgang des fünfzehnten Jahrhunderts*, Βιέννη 1856, **τ. I**, σσ. 452-489, αρ. 121· σσ. 513-515, αρ. 123· σσ. 558-560, αρ. 154· σσ. 567-569, αρ. 157· σσ. 569-574, αρ. 159-160· **τ. II**, σσ. 4-8, αρ. 164· σσ. 11-13, αρ. 166· σσ. 15-19, αρ. 168-169· σσ. 34-35, αρ. 174· σσ. 37-52, αρ. 176-180· σσ. 52-53, αρ. 181· σσ. 55-59, αρ. 182[16]· σσ. 59-62, αρ. 183-184· σσ.

14. **τ. III**, σσ. 515-516 (I).

15. Επαναδημοσίευση στο Γάσπαρης, *Venetiae quasi alterum Byzantium*, σσ. 141-142, αρ. 1 (απόσπασμα). Πρβλ. σχετ. λήμμα 8 του παρόντος.

16. Τα έγγραφα των σσ. 55-59, αρ. 182· σσ. 97-100, αρ. 207· σσ. 129-136, αρ. 229· σσ. 146-150, αρ. 233· σσ. 180-183, αρ. 242· σσ. 210-213, αρ. 255 έχουν επαναδημοσιευτεί στο Γάσπαρης, *Venetiae quasi alterum Byzantium*, σσ. 142-144, αρ. 2· σσ. 144-146, αρ. 3· σσ. 146-147, αρ. 4· σσ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

75-76, αρ. 199· σσ. 90-96, αρ. 204-205· σσ. 97-100, αρ. 207· σσ. 123-126, αρ. 225-226· σσ. 129-142, αρ. 229-230· σσ. 143-150, αρ. 232-233· σσ. 159-168, αρ. 235· σσ. 175-183, αρ. 241-242· σσ. 193-195, αρ. 249· σσ. 210-213, αρ. 255-256· σσ. 225-230, αρ. 259-260· σσ. 234-248, αρ. 263· σσ. 251-256, αρ. 269· σσ. 260-263, αρ. 271· σσ. 277-297, αρ. 277-279· σσ. 312-314, αρ. 283-284· σσ. 320-328, αρ. 289-291· σσ. 333-335, αρ. 293· σσ. 470-481, αρ. 322-323· **τ. III**, σσ. 1-12, αρ. 331-332· σσ. 23-24, αρ. 337· σ. 39, αρ. 345· σσ. 46-55, αρ. 348-349· σσ. 102-114, αρ. 360· σσ. 123-124, αρ. 363· σσ. 130-133, αρ. 366· σσ. 377-383, αρ. 389.

Η ΠΩΛΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΟΝΙΦΑΤΙΟ, ΜΑΡΚΙΩΝΑ ΤΟΥ ΜΟΜΦΕΡΡΑΤΟΥ, ΣΤΟΥΣ ΒΕΝΕΤΟΥΣ[17]

Αδριανούπολη, 1204, 12 Αυγούστου

«In nomine domini nostri Jhesu Cristi. Amen. Anno ab incarnatione eius millesimo ducentesimo quarto, tempore Innocentij pape, Romanorum Imperatorem non existente, die duodecimo intrante mensis Augusti. Actum in suburbio A(N)DRINOPOLITANE ciuitatis, indictione septima.

Maniffestum facio ego quidem dominus Bonifacius, Montisferrati marchio, quod amodo inantea cum meis heredibus refutationem et finem facio:

Vobis, namque domino Marco Sanuto et domino Rauano de Verona, recipientibus procuratorio nomine pro domino Henrico Dandulo, dei gracia Venecie, Dalmacie atque Chroacie Duce, et pro suis successoribus, nec non et pro omnibus hominibus Venecie, de toto hoc, unde ipsos requisiui et requirere potui per quod uix ingenium, iuste quoque uel iniuste, uidelicet de insula Crete, que michi data uel promissa siue concessa fuit per Alexium Imperatorem, filium Ysachij quondam defuncti Imperatoris; et de centum milibus yperperorum, qui michi fuerunt promissi per prescriptum Imperatorem; et de toto feudo, quod et Manuel quondam defunctus Imperator dedit patri meo; et de toto, quod ad dicendum habui uel habeo per me uel per aliam personam hominum de Thessalica ciuitate et eius pertinencijs intus et foris; nec non etiam de omnibus possessionibus spiritualibus et temporalibus, quas ipsi habent uel habituri sunt de cetero in Imperio Constantinopolitano, tam a parte orientis, quam a parte occidentis; et per omnia et in omnibus de suprascriptis omnibus me foris facio cum omni iurisdictione, et in vestra plenissima potestate reliquo ad faciendum inde, quiquid vestre fuerit uoluntatis, promittens, nunquam per me, nec per aliam personam hominum contra omnia suprascripta iturum.

Verum quia, ut prescriptum est, de omnibus suprascriptis vobis refutationem feci

---

147-148, αρ. 5· σσ. 149-150, αρ. 6· σσ. 150-151, αρ. 7· σσ. 155-156, αρ. 12. Πρβλ. σχετ. λήμμα 8 του παρόντος.

17. Μέρος του εγγράφου έχει επαναδημοσιευτεί και στο G. Cervellini, «Come i veneziani acquistarono Creta», *Nuovo Archivio Veneto* 23 (1908), σσ. 274-275. Πρβλ. σχετ. λήμμα 10 του παρόντος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

et finem, vos ad presens michi dare debetis mille marchas argenti et tantas possessiones a parte occidentis, quarum redditus sint decem milium yperperorum auerorum iuxta extimationem unius mei amici et alterius uestri annuatim; quas si quidem possessiones per predictum dominum Ducam et successores suos et homines Venecie tenere et habere debeo imperpetuum. Seruitia tamen Imperatoris facere debeo et Imperii, que fuerint assignata, secundum quod in pacto communi continetur; quas uero possessiones, ut dictum est, per predictum dominum Ducam et successores suos et homines Venecie habuero, libere et absolute possidere debeo imperpetuum de herede in heredem, tam in masculo, quam in femina, ad faciendum inde, quicquid mee fuerit uoluntatis, saluo tamen iure et seruitio Imperatoris et Imperij.

Sciendum quoque est, quod iuramento teneor astrictus, prefato domino Duci et hominibus Venetie imperpetuum per me et meos hominess ad omnes possessiones et honorificientias manu tenendas et defendendas, quasi ipsi habent uel in antea habituri sunt in toto Imperio Romanie, tam ab una parte, quam ab alia, ad honorem et hutilitatem hominum Venecie, auxilium prestare contra omnes hominess, qui ipsos ex parte uel ex toto de suprascriptis omnibus possessionibus et honorificentijs mollestare aut expellere uoluerint, salua tamen Imperatoris fidelitate. Et quod, postquam suprascriptas possessiones et argentum habuero, instrumentum per manum publicam confectum fieri et dari uobis faciam, in quo contineatur, quod dictas possessiones et argentum habuero iuxta ordinem superius dictum, et omnes hominess, qui ipsas possessiones per me habebunt, simile prestabunt iuramentum.

Si igitur contra hanc promissionis et manifestationis cartulam ego, uel alij, qui secundum suprascriptum ordinem dictas possessiones habebunt, ire temptauerimus, conponere debeamus cum nostris heredibus uobis et uestris successoribus [et] prefatas mille marcas argenti; et insuper dicte possessiones sine omni condictione in uobis debeant deuenire.

Et insuper predictus dominus Bonifacius, marchio Montisferrati, iurauit ad sancta dei euangelia, omnia, que hec superius legentur, firma habere et tenere imperpetuum, ut legitur superius.

Predictus dominus marchio Bonifacius scribere precepit omnia, que superius leguntur.

Testes ad hec rogati fuerunt:
Dominus Bonacursus de Frignano.
Dominus Henricus de Ficielo.
Dominus Pegorarius de Verona.
Jacobus Gregorij.

Et ego Bonus Amicus, sacri pallatii et de curia notarius, omnia, que superius legentur, manu mea subscripsi.

Ego Petrus, Constantinopolitanus presbyter et notarius, vidi in matre, testis sum in filia»[18].

18. **τ. I**, σσ. 512-515, αρ. 123.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ